

Створення регіональних штаб-квартир НДДКР дозволяє ТНК наблизитися до ключових учасників мережі та установ.

Перелік використаних джерел:

1. *World Investment Report 2022. International Tax Reforms and Sustainable Investment.* URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2022_en.pdf.
2. *China Going Global Investment Index.* URL: http://www.eiu.com/public/topical_report.aspx?campaignid=ChinaGoingGlobal.
3. *Forbes. The World's Biggest Companies. 2022.* URL: <https://www.forbes.com/sites/forbesstaff/2022/05/12/forbes-global-2000-list-2022-the-top-200>.
4. *Freeman R.B., Huang W. China's «Great Leap Forward» in Science and Engineering.* URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/6c36/b0cb8aec7e97bb587f523d99bce9471f37e5.pdf>.
5. *Zi L. Technology Giants Pump up Startups in US Expansion.* URL: http://www.chinadaily.com.cn/world/2014-10/08/content_18707336.htm.
6. *Tracking China's Global Economic Activities: Data Challenges and Issues for Congress.* URL: <https://sgp.fas.org/crs/row/R46302.pdf>.

Гринчук Ігор
Дацко Віта
Крилова Лілія

Науковий керівник: доктор економічних наук,
професор Зварич Роман
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Глобальні потоки прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у 2021 році становили 1,58 трильйона доларів, що на 64 відсотки більше порівняно з надзвичайно низьким рівнем у 2020 році. Відновлення продемонструвало значний відскок завдяки бурхливому зростанню ринків злиттів і поглинань (M&A) і швидкому зростанню міжнародного проєктного фінансування через слабкі умови фінансування та основні пакети стимулювання інфраструктури.

Однак у 2022 році глобальне середовище для міжнародного бізнесу та транскордонних інвестицій кардинально змінилося. Війна в Україні – на додачу до тривалих наслідків пандемії – спричинила потрійну продовольчу, паливну та фінансову кризу в багатьох країнах світу. У результаті невизначеність інвесторів спричинила значний тиск на глобальні ПІІ у 2022 році.

Інші фактори негативно вплинули на ПІІ у 2022 році. Спалах COVID-19 у Китаї з поновленими локдаунами в областях, які відіграють важливу роль у глобальних ланцюжках створення вартості (GVC), ще більше знизило нові

інвестиції в нові галузі в галузях з інтенсивним GVC. Очікуване підвищення процентних ставок у великих економіках, де спостерігалось значне підвищення інфляції, уповільнило ринки злиттів і поглинань і сповільнило зростання міжнародного проектного фінансування. Негативні настрої на фінансовому ринку та ознаки загрозової рецесії прискорили спад ПІІ.

Також є кілька стабілізаційних факторів. Великі державні пакети підтримки, прийняті для інвестицій в інфраструктуру, з багаторічними періодами впровадження могли б забезпечити мінімальний рівень міжнародного проектного фінансування. Транскордонні M&A та багатонаціональні фінансові операції транснаціональних компаній (МНК) ще не втратили своєї сили. І, дивлячись на структуру потоків ПІІ у 2021 році, деякі великі регіони-реципієнти, зокрема Європа, історично все ще були на відносно низькому рівні.

Однак загалом темпи зростання 2021 року навряд чи збережуться. Глобальні потоки прямих іноземних інвестицій у 2023 році, швидше за все, рухатимуться по низхідній траєкторії, у кращому випадку залишаючись незмінною. Нова проектна діяльність уже демонструє ознаки підвищеного ухилення від ризику серед інвесторів. Попередні дані за перший квартал 2023 року показують, що кількість нових проектів знизилася на 21 відсоток, а міжнародні угоди з проектного фінансування – на 4 відсотки.

Відновлення ПІІ у 2021 році принесло зростання в усіх регіонах. Однак майже три чверті глобального приросту було зумовлено підйомом у розвинених країнах, де приплив досяг 746 мільярдів доларів США, що більш ніж удвічі перевищує рівень 2020 року. Збільшення здебільшого було спричинене транзакціями M&A та високим рівнем нерозподіленого прибутку МНК. Це, своєю чергою, призвело до значних внутрішньофірмових фінансових потоків і великих коливань ПІІ у великих інвестиційних центрах. Високий рівень нерозподіленого прибутку у 2021 році став результатом рекордних прибутків МНК. Рентабельність найбільших 5000 МНК подвоїлася до понад 8 відсотків продажів. Прибутки були високими, особливо в розвинених країнах, завдяки вивільненню відкладеного попиту, низьким витратам на фінансування та значній державній підтримці.

Незважаючи на високі прибутки, бажання МНК інвестувати в нові виробничі активи за кордоном залишалося слабким. Хоча у 2021 році міжнародне проектно фінансування, орієнтоване на інфраструктуру, зросло на 68 відсотків, а транскордонні злиття та поглинання – на 43 відсотки, кількість нових інвестицій зросла лише на 11 відсотків, що все ще на одну п'яту нижче за рівень до пандемії. Загальна вартість нових оголошень зросла на 15 відсотків до 659 мільярдів доларів, але залишилася незмінною в країнах, що розвиваються, на рівні 259 мільярдів доларів – це найнижчий рівень, який будь-коли зареєстровано. Це викликає занепокоєння, оскільки нові інвестиції в промисловість є вирішальними для економічного зростання та перспектив розвитку.

Перелік використаних джерел:

1. *Global investment trends and prospects. World Investment Report. 2022.* URL: <https://worldinvestmentreport.unctad.org/world-investment-report-2022/>.
2. *World Energy Investment report. Outlook. 2022.* URL: <https://www.iea.org/reports/world-energy-investment-2022>.

Дем'янюк Ольга

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ЩОДО РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Розвиток світової економіки на сучасному етапі визначається науково-технічним прогресом та інтенсифікацією міжнародних господарських зв'язків і, як наслідок, зростанням взаємозалежності країн, глобалізацією економічних процесів та поглибленням розбіжностей між ними внаслідок цього тощо. Однак на нинішньому етапі додалися нові чинники, які суттєво впливають на розвиток світової економіки, зокрема, пандемія Covid-19 та війна росії в Україні.

Дослідження світових фінансових організацій, зокрема Світового банку показують, що пандемія Covid-19 спровокувала найбільшу світову економічну кризу за понад століття (рис 1), яка спричинила скорочення ВВП на душу населення, а отже зниження економічної активності у 90% країн світу.

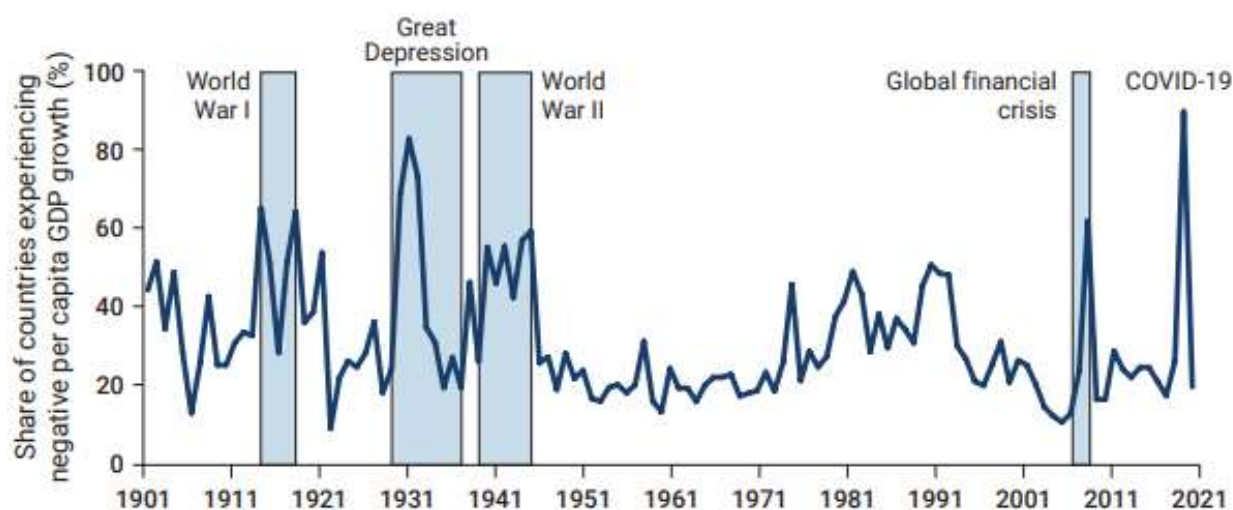

Рис. 1. Частка країн, у яких відбулося зниження ВВП на душу населення [1]

Як видно з рис 1, протягом аналізованого періоду світ пережив десятки рецесій, включно із ковідною у 2020 році, однак Світовий банк прогнозує, що подальші потрясіння, пов'язанні насамперед з війною росії з Україною можуть у 2023 році підштовхнути світову економіку до чергової рецесії. При чому